C/2024/6814

29.11.2024 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 21 октомври 2024 година

относно икономическата, бюджетната, трудовата и структурната политика на Ирландия

(C/2024/6814)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ([1]), и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост („Механизмът“), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По линия на Механизма се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър за координация на икономическите политики Механизмът спомага за постигането на икономическо и социално възстановяване и за изпълнението на устойчиви реформи и инвестиции, по-специално реформи и инвестиции за насърчаването на екологичния и цифровия преход и за укрепването на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на Съюза и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

(2) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще спомогне за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на Съюза, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Ирландия добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

([1]) ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([3]) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) На 16 март 2023 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“, за да осигури информация за политическите решения и да се създадат рамкови условия за увеличаване на растежа. Съобщението е структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили в областта на конкурентоспособността. Сред тези движещи сили достъпът до частен капитал, научните изследвания и иновациите, образованието и уменията и функциониращият единен пазар се открояват като основни приоритети на политиката за реформи и инвестиции с цел справяне с настоящите предизвикателства, свързани с производителността, както и за изграждане на дългосрочна конкурентоспособност на Съюза и неговите държави членки. На 14 февруари 2024 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Годишен доклад от 2024 г. за единния пазар и конкурентоспособността“. В съобщението се описват подробно конкурентните предимства на европейския единен пазар и предизвикателствата пред него, като се проследява годишното развитие в съответствие с установените девет движещи сили на конкурентоспособността.

(4) На 21 ноември 2023 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г., с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2024 г. На 22 март 2024 г. Европейският съвет одобри приоритетите на обзора на устойчивия растеж за 2024 г. във връзка с четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 21 ноември 2023 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2024 г., в който не посочи Ирландия като една от държавите членки, които могат да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси и за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие становище относно проекта на бюджетен план за 2024 г. на Ирландия. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2024 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната ([5]) („Препоръка от 2024 г. относно еврозоната“) на 12 април 2024 г. и съвместния доклад за заетостта на 11 март 2024 г.

(5) На 30 април 2024 г. влезе в сила новата рамка на Съюза за икономическо управление. Рамката включва новия Регламент (ЕС) 2024/1263 за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение, изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ([6]) за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит и изменената Директива 2011/85/ЕС на Съвета ([7]) относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки. Целите на новата рамка за икономическо управление са насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. С новата рамка за икономическо управление се насърчава също националната ангажираност и се поставя по-силен акцент в средносрочен план, наред с по-ефективно и по-съгласувано прилагане. Всяка държава членка трябва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план. Националният средносрочен фискално-структурен план съдържа фискалните ангажименти, ангажиментите за реформи и ангажиментите за инвестиции на държавата членка, които обхващат период на планиране от 4 или 5 години в зависимост от редовната продължителност на мандата на законодателния орган в съответната държава. Планът за нетните разходи ([8]) в националните средносрочни фискално-структурни планове трябва да спазва изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263, в това число изискванията консолидираният държавен дълг да следва правдоподобно низходяща тенденция до края на периода на корекция или да остане на разумни равнища под 60 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а дефицитът по консолидирания държавен бюджет да бъде сведен и/или поддържан под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да изпълни съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1263, периодът на корекция може да бъде удължен с най-много 3 години. За да подпомогне изготвянето на тези национални средносрочни фискално-структурни планове, на 21 юни 2024 г. Комисията публикува насоки относно информацията, която трябва да бъде предоставена от държавите членки в техните национални средносрочни фискално-структурни планове и в техните годишни доклади за напредъка. В съответствие с членове 5 и 36 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Комисията предаде на държавите членки референтни траектории и техническа информация по целесъобразност. Държавите членки трябва да представят своите национални средносрочни фискално-структурни планове до 20 септември 2024 г., освен ако държавата членка и Комисията не се споразумеят да удължат този срок в разумни граници. В

([4]) Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Препоръка на Съвета от 12 април 2024 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C, C/2024/2807, 23.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Нетни разходи съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263: „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица и vi) еднократните и други временни мерки.

съответствие с националните си правни рамки държавите членки могат да обсъждат своите проекти на средносрочни планове с националните си парламенти, да поискат от независимите фискални институции да издадат становище и да проведат консултации със социалните партньори и други заинтересовани страни на национално равнище.

(6) През 2024 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г., 2022 г. и 2023 г. продължават да бъдат еднакво актуални за плановете за възстановяване и устойчивост, които бяха преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(7) На 28 май 2021 г. Ирландия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 8 септември 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Ирландия ([9]), който бе изменен на 8 декември 2023 г. съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 за актуализиране на максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа ([10]). Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, в което се посочва, че Ирландия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(8) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ([11]) на 30 април 2024 г. Ирландия представи националната си програма за реформи за 2024 г., а на 10 май 2024 г. — програмата си за стабилност за 2024 г. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2024 г. отразява също шестмесечното докладване на Ирландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

(9) На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклада за Ирландия за 2024 г. В него беше оценен напредъкът на Ирландия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2023 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Ирландия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Ирландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

(10) В съответствие с данните, потвърдени от Евростат, излишъкът по консолидирания държавен бюджет на Ирландия е останал стабилен на равнище от 1,7 % от БВП през 2023 г., докато консолидираният държавен дълг е намалял от 44,4 % от БВП в края на 2022 г. на 43,7 % в края на 2023 г.

(11) На 12 юли 2022 г. Съветът препоръча ([12]) Ирландия да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на фискалната политика ([13]), като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна.

([9]) ST 11046/21 INIT и ST 11046/21 ADD 1.

([10]) Решение за изпълнение на Съвета от 8 декември 2023 г. за изменение на Решение за изпълнение от 8 септември 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Ирландия (ST 15965/23 INIT и ST 15965/23 ADD 1).

([11]) Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Ирландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2022 г. (ОВ C 334, 1.9.2022 г., стр. 52).

([13]) Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. средносрочният потенциален растеж на производството на Ирландия през 2023 г., който се използва за измерване на фискалната позиция, се оценява на 9,2 % в номинално изражение въз основа на 10-годишния среден реален потенциален темп на растеж и дефлатора на БВП от 2023 г.

Същевременно Съветът препоръча Ирландия да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Той препоръча също Ирландия да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма и други фондове на Съюза. Според оценките на Комисията през 2023 г. фискалната позиция ([14]) е била експанзионистична и възлиза на 0,9 % от БВП в условия на висока инфлация. Растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. осигури експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,8 % от БВП. Това включва намалените с 0,1 % от БВП разходи по целевите извънредни мерки за подкрепа в полза на домакинствата и предприятията, най-уязвими от покачването на цените на енергията, както и увеличените с 0,1 % от БВП разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна. Ето защо експанзионистичният принос на финансираните на национално равнище нетни първични текущи разходи през 2023 г. не се дължеше на извънредната целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, най-уязвими по отношение на покачването на цените на енергията, и само отчасти се дължеше на подкрепата за хората, бягащи от Украйна. Експанзионистичният растеж на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се дължеше и на постоянните увеличения на заплатите в публичния сектор и социалните обезщетения, както и на по-високите разходи за здравеопазване. В обобщение, растежът при финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2023 г. не е в съответствие с препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма и други фондове на Съюза, възлязоха на 0,1 % от БВП през 2023 г. Финансираните на национално равнище инвестиции възлязоха на 2,3 % от БВП през 2023 г., което представлява увеличение от 0,2 процентни пункта в сравнение с 2022 г. Ирландия финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма и други фондове на Съюза. Тя финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийна сигурност, като например електрификацията на железопътните линии на къси разстояния и програма за предоставяне на цифрова инфраструктура на училищата. Тези публични инвестиции са частично финансирани от Механизма и други фондове на Съюза.

(12) В програмата за стабилност за 2024 г. макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози предвижда реален растеж на БВП с 2,6 % през 2024 г. и 3,9 % през 2025 г., като същевременно предвижда инфлацията (измерена с хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ) да бъде 2,1 % през 2024 г. и 2025 г. Очаква се излишъкът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 1,6 % от БВП през 2024 г. и да се увеличи до 1,7 % от БВП през 2025 г., докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 41,5 % до края на 2024 г. и до 39,5 % до края на 2025 г. След 2025 г. се очаква излишъкът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 1,5 % от БВП през 2026 г. и да се увеличи до 1,7 % през 2027 г. Поради това се планира салдото по консолидирания държавен бюджет да остане под референтната стойност за дефицита от 3 % от БВП съгласно Договора през периода на програмата. На свой ред, след 2025 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да спадне постепенно до 37,8 % през 2026 г. и 36,7 % през 2027 г.

(13) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 1,2 % през 2024 г. и с 3,6 % през 2025 г., а ХИПЦ-инфлацията да бъде 1,9 % през 2024 г. и 1,8 % през 2025 г.

(14) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен излишък от 1,3 % от БВП през 2024 г., а съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 42,5 % до края на 2024 г. По-ниските излишъци отразяват предпазлив подход по отношение на евентуалното запазване на високия ръст на разходите през 2024 г. и 2025 г. Намалението при съотношението на дълга към БВП през 2024 г. отразява главно бюджетния излишък и би било по-голямо, ако не бяха направени значителни корекции наличности – потоци. Според оценките на Комисията фискалната позиция се очаква да бъде като цяло неутрална — с - 0,1 % от БВП през 2024 г.

(15) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. разходи в размер под 0,1 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездни средства от Механизма през 2024 г., подобно на ситуацията през 2023 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма, ще продължат да осигуряват възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото или дълга по консолидирания държавен бюджет на Ирландия.

(16) На 14 юли 2023 г. Съветът препоръча ([15]) на Ирландия да поддържа стабилна фискална позиция през 2024 г. Когато изпълняваха своите бюджети за 2023 г. и изготвяха своите проекти на бюджетни планове за 2024 г., държавите членки бяха приканени да вземат предвид факта, че Комисията ще предложи на Съвета да бъдат открити основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Според прогнозата на

([14]) Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики — както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на Съюза. Фискалната позиция се измерва като разликата между i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите (и с изключение на свързаните с кризата с COVID-19 временни извънредни мерки), включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма и други фондове на Съюза.

([15]) Препоръка на Съвета от 14 юли 2023 г. относно националната програма за реформи на Ирландия за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2023 г. (ОВ C 312, 1.9.2023 г., стр. 58).

Комисията от пролетта на 2024 г. структурното салдо на Ирландия се очаква да бъде 1,8 % от БВП през 2024 г. (от 1,0 % през 2023 г.), и следователно над средносрочната бюджетна цел на страната за структурно салдо от - 0,5 % от БВП. Това е в съответствие с препоръките на Съвета.

(17) Освен това Съветът препоръча на Ирландия да предприеме действия за прекратяване на действащите извънредни мерки за енергийна подкрепа възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Съветът препоръча също така, ако нови увеличения на цените на енергията налагат нови или запазване на съществуващи мерки за подкрепа, Ирландия да гарантира, че такива мерки за подкрепа са насочени към защитата на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално поносими и запазват стимулите за икономии на енергия. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните бюджетни разходи ([16]) за извънредни мерки за енергийна подкрепа се оценяват на 0,4 % от БВП през 2023 г. и се очаква да бъдат 0,1 % през 2024 г. и 0,0 % през 2025 г. Извънредните мерки за енергийна подкрепа бяха постепенно прекратени през 2023 г. и 2024 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета.

(18) По-конкретно Съветът препоръча на Ирландия също така да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства от Механизма и други фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. финансираните на национално равнище публични инвестиции се очаква да се увеличат от 2,3 % от БВП през 2023 г. до 2,5 % от БВП през 2024 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета. На свой ред, публичните разходи, финансирани с приходи от фондовете на Съюза, включително безвъзмездни средства по Механизма, се очаква да останат стабилни и да възлизат на 0,1 % от БВП през 2024 г.

(19) Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, и при условие че политиката остане непроменена, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен излишък от 1,2 % от БВП през 2025 г. Очаква се до края на 2025 г. съотношението на консолидирания държавен дълг спрямо БВП да намалее до 41,3 %. Намалението при съотношението на дълга към БВП през 2025 г. отразява главно бюджетния излишък и би било по-голямо, ако не бяха направени значителни корекции наличности – потоци.

(20) Съществуват опасения, свързани с въздействието върху фискалната устойчивост на разходната ефективност на системата на здравеопазване. Ирландия е единствената държава в Съюза без всеобщо първично здравно осигуряване и това оказва по-голям натиск върху болниците. Очаква се застаряването на населението да окаже натиск върху здравната система: очаква се то да доведе до увеличение с 1,5 процентни пункта на публичните разходи за здравеопазване като процент от БВП на страната до 2070 г., което е доста над прогнозираното увеличение от 0,4 процентни пункта за Съюза.

(21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се тези реформи и инвестиции да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В този кратък срок бързото и ефективно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително на главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Ирландия по време на екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана за възстановяване и устойчивост до август 2026 г., от съществено значение е Ирландия да продължи изпълнението на реформите и да ускори инвестициите чрез преодоляване на съответните предизвикателства, като същевременно осигури солиден административен капацитет. Това включва своевременното подаване на предстоящите искания за плащане. Систематичното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(22) Като част от междинния преглед на програмите по линия на политиката на сближаване, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ([17]) от Ирландия се изисква да направи преглед на всяка програма по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ) и Фонда за справедлив преход (ФСП) до март 2025 г., като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г., както и своя национален план в областта на енергетиката и климата. Този преглед представлява основата за окончателното разпределение на финансирането от Съюза, включено във всяка програма. Ирландия постигна напредък в изпълнението на програмите по линия на политиката на сближаване и Европейския стълб на социалните права, но продължават да са налице предизвикателства. Ирландия продължава да отчита важни икономически и социални различия между метрополните области и другите райони на страната, особено в Северния и Западния регион. Налице са значителни слабости

([16]) Стойността представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително приходите и разходите, и когато е приложимо, след приспадане на приходите от данъци върху извънредните печалби на доставчиците на енергия.

([17]) Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

в интеграцията на пазара на труда на групите в неравностойно положение, които са изправени пред непропорционално високи рискове от бедност и социално изключване. Като се има предвид, че договорените в програмите приоритети продължават да бъдат актуални, важно е да се ускори тяхното изпълнение. Целта за укрепване на иновационните екосистеми на регионално равнище, което включва целта за намаляване на различията по отношение на иновациите между Северния и Западния регион и другите два региона, е все още актуална. Продължава да бъде важно улесняването на достъпа до социални услуги и разработването на целенасочени мерки за придобиване на умения за групите в най-неравностойно положение с цел справяне с недостига на работна ръка, бедността и социалното изключване. Ирландия би могла да използва платформата за стратегически технологии за Европа, създадена с Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета ([18]), за да стимулира инвестициите в цифровизацията и цифровата трансформация в малките и средните предприятия и научните изследвания в областта на технологиите за чиста енергия в съответствие със стратегията за интелигентна специализация, „Визията за стратегията „Индустрия 4.0“ на Ирландия за периода 2020—2025 г.“ и създаването на Future Manufacturing Ireland („Бъдещо промишлено производство на Ирландия“).

(23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, които се решават чрез плана за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, Ирландия е изправена пред няколко предизвикателства, свързани със снабдяването с питейна вода и пречистването на отпадъчните води, както и със системата за управление на отпадъците. Освен това продължават да съществуват предизвикателства във връзка с електроенергийната система, енергийната инфраструктура и технологиите за интелигентни електроенергийни мрежи, както и енергийната ефективност.

(24) Все още има значителни недостатъци в секторите на водите и отпадъчните води, засягащи качеството на водата. Те се изострят от трайно високите нива на течове във водоснабдителната система. Ирландия изостава по отношение на стандартите, посочени в Директива 91/271/ЕИО ([19]), тъй като значително количество градски отпадъчни води все още не се пречистват или събират, което до голяма степен се дължи на остарялата инфраструктура. Значителна част от ирландското население все още няма достъп поне до вторично пречистване на отпадъчните води. Водочерпенето и промените във водните обекти не се контролират в достатъчна степен заради липсата на подходяща нормативна уредба. Липсата на подходяща инфраструктура за снабдяване с питейна вода и за събиране и пречистване на отпадъчни води може да ограничи изграждането на жилища или промишленост в определени райони, като по този начин се засегне конкурентоспособността.

(25) Енергийната система на Ирландия продължи да показва признаци на уязвимост през 2023 г., а цените на дребно на електроенергията останаха по-високи от средните за Съюза. През втората половина на 2023 г. Ирландия имаше най-високите цени на електроенергията за битови потребители в Съюза и те са все така високи. Ирландия е определила амбициозни цели за дела на производството на електроенергия от възобновяеми източници и е започнала да постига резултати по внедряването на допълнителни възобновяеми енергийни източници, което ще окаже натиск върху електроенергийната система чрез увеличаване на обема на производство на енергия от разнообразни източници. Необходим е допълнителен капацитет на мрежата както на равнище пренос, така и на равнище разпределение, включително за нови трансгранични проекти. Въздействието на недостатъчния капацитет на електроенергийната мрежа оказва въздействие и върху конкурентоспособността, особено когато става въпрос за привличане и задържане на дружества. Ограниченията на капацитета водят и до по-високи производствени разходи, което може да възпре предприятията. Националният регулаторен орган е натоварен със задачата да изготви план за гъвкавост на потреблението, за да се даде възможност на ирландската енергийна система да работи ефективно с високи дялове електроенергия от възобновяеми източници. Гъвкавостта от страна на потреблението и значителните подобрения на инфраструктурата за пренос, разпределение и съхранение ще бъдат от решаващо значение, за да може Ирландия да постигне целта от 80 % електроенергия от възобновяеми източници, определена в нейния план за действие в областта на климата, да намали ограничаването на съществуващото производство на енергия от възобновяеми източници и да интегрира планираното производство на вятърна енергия от разположени в морето инсталации с мощност 5 GW до 2030 г. Необходими са допълнителни действия за насърчаване на гъвкавостта от страна на потреблението и участието на потребителите в разпределените енергийни ресурси, за да се даде възможност за овластяване на потребителите, като същевременно се подобри гъвкавостта на енергийната система. Това включва участието на потребителите в услугите по балансиране и гъвкавост.

(26) Въпреки напредъка в изпълнението на инициативите за подобряване на енергийната ефективност, все още са необходими допълнителни мерки за намаляване на потреблението на енергия и декарбонизация на сградния фонд, по-специално модернизиране на жилищата от гледна точка на потреблението на енергия, преоборудване и ускорен преход към отопление, основано на възобновяеми източници. Ирландия все още не е успяла да ограничи потреблението на енергия, което според доклада на Ирландия за националните енергийни прогнози се очаква да нарасне до 2030 г. и да надхвърли секторните тавани за емисии, установени за сектора на сградите. Въпреки че действителният обем на дълбоко енергийно обновяване остава ограничен, Ирландия започна да изпълнява амбициозните цели на своя план за действие в областта на климата. Повече от 400 милиона евро бяха отпуснати за енергийна ефективност на сградите в рамките на държавния бюджет за 2024 г. Изпълнението на всеобхватните програми за икономии на енергия за публичния сектор би могло да повиши енергийните характеристики на публичния сграден фонд. Необходими са и допълнителни усилия за решаване на въпроса с потреблението на енергия

([18]) Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и за изменение на Директива 2003/87/ЕО и на регламенти (ЕС) 2021/1058, (ЕС) 2021/1056, (ЕС) 2021/1057, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 223/2014, (ЕС) 2021/1060, (ЕС) 2021/523, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/241 (ОВ L, 2024/795, 29.2.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([19]) Директива 91/271/ЕИО на Съвета от 21 май 1991 г. за пречистването на градските отпадъчни води (ОВ L 135, 30.5.1991 г., стр. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj).

в транспорта и промишлеността чрез допълнително електрифициране на железопътните линии на къси разстояния и стимулиране на системите за енергийно наблюдение и контрол.

(27) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2024 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят Препоръката от 2024 г. относно еврозоната. За Ирландия препоръки 1, 2, 3 и 4 спомагат за изпълнението на първата, втората и четвъртата препоръка, изложени в Препоръката от 2024 г. относно еврозоната,

ПРЕПОРЪЧВА на Ирландия да предприеме през 2024 и 2025 г. следните действия:

1. Да представи своевременно средносрочния фискално-структурен план. Да се справи с очакваното увеличение на разходите, свързани със застаряването на населението, като направи системата на здравеопазването по-ефективна от гледна точка на разходите.

2. Да преодолее съответните предизвикателства, за да се даде възможност за продължаващо бързо и ефективно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, щом бъде приета, като осигури приключването на реформите и инвестициите до август 2026 г. Да ускори изпълнението на програмите по линия на политиката на сближаване. В контекста на междинния преглед на тези програми да продължи да се съсредоточава върху договорените приоритети, като същевременно взема предвид възможностите, предоставени от инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“ за подобряване на конкурентоспособността.

3. Да увеличи инвестициите в инфраструктура за питейна вода и отпадъчни води с цел подобряване на качеството на водата и намаляване на течовете.

4. Да увеличи усилията за подобряване на гъвкавостта на електроенергийната система и да модернизира и разшири капацитета на мрежата. Да разработи и приложи стратегия за насърчаване на реакцията на потреблението и рационализиране на планирането, както и издаването на разрешения за съоръжения за съхранение на електроенергия и мрежови връзки. Да увеличи усилията за подобряване на енергийните характеристики на частните сгради с цел намаляване на сметките за енергия и разходите за енергийната система.

Съставено в Люксембург на 21 октомври 2024 година.

За Съвета

Председател

NAGY I.